

Jaarverslag 2023

Stichting In Goede Aarde (RSIN: 862329498)

Antoniushof 133

3583ZE te Utrecht

www.ingoedeaarde.org

info@ingoedeaarde.org

1. Voorwoord

Stichting In Goede Aarde (SIGA) is in 2021 opgericht vanuit een gemeenschappelijke missie om de nodige landbouwtransitie te versnellen. De Nederlandse biodiversiteit, zowel bovengronds als ondergronds, gaat immers ieder jaar verder achteruit. Veel schadelijke processen zitten verankerd in ons huidige landbouwmodel. Door wet- en regelgeving en kleine marges is het lastig om een transitie naar regeneratief beheer te maken. Oplossingen die schaalbaar, praktisch inpasbaar en betaalbaar zijn, zijn schaars en vrijwel niet bekend. Stichting In Goede Aarde is van mening dat zij inzichten kan bieden om de impasse waar de landbouw voor staat te doorbreken. Belangrijk is hierbij om het kleinste leven centraal te gaan stellen in het herstel van de landbouw en deze kennis over te dragen aan alle relevante actoren in de landbouw en daarbuiten. Op verschillende manieren beoogt de stichting een transitie van het conventionele landbouwsysteem naar een regeneratief en rechtvaardig voedselsysteem te versnellen.

Het jaar 2023 was het jaar waarin er positief uitsluitsel kwam betreffende de eerder ingediende aanvraag voor de subsidie Groen Economisch Herstel - Gebiedsgerichte Pilots. SIGA heeft vanaf de zomer al voorbereidende werkzaamheden getroffen voor dit subsidieproject en is vanaf november volledig gestart met de uitvoering. Dit verslag biedt ook een inkijk in het komend jaar 2024.

2. Verslag van het bestuur

Het afgelopen jaar is een jaar geweest waarbij de start van het project 'Regeneratieve Achterhoek 2025' centraal stond. SIGA heeft lang moeten wachten op uitsluitsel vanuit RVO en moest na toekenning (mei) van de subsidie tevens wachten op een ingestuurd wijzigingsverzoek inclusief beslistermijn van laatstgenoemde afwachten. Definitieve toekenning gebeurde halverwege november. Ondanks deze vertraging heeft SIGA ook dit jaar weer veel ervaring opgedaan met regeneratief beheer, tevens is er nieuwe kennis verkregen en het netwerk van SIGA is verder uitgebreid.

a. Uitvoer pilot Achterhoek

Gedurende het einde van het tweede kwartaal ontving SIGA de bevestiging vanuit RVO voor de aanvraag die aanvang 2022 gedaan is onder de regeling Groen Economisch Herstel. De gangbare en tevens door SIGA geanticipeerde beslistermijn vanuit RVO is normaliter 5 maanden, door het grote aantal aanvragen werd deze termijn verlengd tot uiteindelijk 16 maanden. SIGA was direct na acceptatie genoodzaakt een wijzigingsverzoek te sturen omdat de uiterste deadline voor het afronden van projecten niet uitgesteld mag worden. SIGA heeft in 2022 een projectplan geschreven voor 3 jaar, maar kon na toekenning het bijbehorende budget niet meer verantwoorden. Het wijzigingsverzoek is gehonoreerd halverwege november jongstleden. SIGA is gedurende seizoen 2023 echter al wel gestart met activiteiten, ondanks de onzekerheid rondom het wijzigingsverzoek en gebrek aan

budget. Tevens was zij genoodzaakt nog te wachten met het afstemmen en werken met de projectpartners tot de definitieve acceptatie vanuit RVO. Er is significante vertraging opgelopen binnen het beoogde project, maar SIGA heeft de meeste werkzaamheden kunnen inhalen door goed te anticiperen in de overige maanden van 2023.

Het gehonoreerde project ('Regeneratieve Achterhoek 2025') test enkele regeneratieve methodieken bij twee akkerbouwers in de Achterhoek, er wordt binnen het project samengewerkt met Jan Steverink (De Slaege) en Gert Smits (Smits Groentekwekerij). Er is gekozen voor een combinatie van methoden die de potentie laten zien van het stimuleren van de microbiologie in de bodem en het optimaliseren van de plantenfysiologie. De totale aanpak bestaat uit de volgende onderdelen: groenbemesters, een microbiologische zaadcoating, compostthee en bladbemesting. De gekozen aanpak is gebaseerd op veelbelovend werk van Dr. David Johnson en agronoom John Kempf, er werd hierbij uitgegaan van een synergetische werking bij een gecombineerde aanpak. SIGA heeft in de afgelopen jaren ervaring opgedaan met zowel de theoretische achtergrond als implementatie van geschetste methodieken. Dit project biedt de mogelijkheid dit op grotere schaal te testen en monitoren.

Voor de monitoring van het project wordt gebruikgemaakt van een diverse set aan parameters. Er wordt o.a. gekeken naar de microbiële diversiteit van de bodembioologie in de vorm van DNA-analyses. Voor de meeste analyses laat SIGA monsters analyseren bij een paar laboratoria. Verder wordt er samengewerkt met Agriwatch op het gebied van monitoring met behulp van drones en satellietdata.

Binnen het project wordt tevens gewerkt aan het ontwikkelen van een business case voor geïnteresseerde boeren die ook een dergelijke overstap willen maken naar regeneratieve landbouw. Voor deze activiteiten wordt samengewerkt met Scave. Gerelateerd aan de business case is het werk rondom koolstofopslag als alternatief verdienmodel waarvoor SIGA samenwerkt met Nieuw Groen.

Voor meer details van het project is het originele en gedetailleerde projectplan [hier](#) te vinden. Dit plan is aangepast en gecompriemd door een vertraging in de beoordelingstermijn vanuit het RVO.

Algemene beschrijving projectactiviteiten gedurende 2023

- Kwartaal 1: SIGA heeft in afwachting (en samenwerking met Dave van Subvice) plannen uitgewerkt om ook zonder de toekenning van de RVO zo goed mogelijk van start te gaan om het groeiseizoen niet verloren te laten gaan.
- Kwartaal 2 en 3: SIGA heeft behandelingen uitgevoerd bij de boeren ondanks beperkte middelen en tijd. Er is gewerkt met alle hierboven beschreven methodieken, monitoring is tot een minimum beperkt. SIGA is tevens op zoek

gegaan naar extra liquide middelen om het project te kunnen financieren.

- Kwartaal 4: Na uitsluitel rondom de subsidie in november is SIGA direct begonnen met het afstemmen met de deelnemende boeren. Er is voor ieder perceel een nulmeting uitgevoerd. Het contact met de projectpartners is direct aangehaald, activiteiten en planning zijn waar nodig bijgesteld. In deze periode heeft SIGA tevens gezocht naar extra liquide middelen en uiteindelijk twee partijen gevonden. Er is een langlopende lening overeengekomen met familiefonds Golden Bird (50,000 euro) en Ltd. Vivcourt Trading (25,000 euro). De leningen zullen terugbetaald worden aan het eind van het project.

b. Kennisoverdracht en netwerk

SIGA heeft het afgelopen jaar geen externe kennisdeling uitgevoerd, de focus lag op het project Regeneratieve Achterhoek 2025 maar hier is lang op moeten wachten. Gedurende enkele informele bijeenkomsten sinds uitsluitel van de subsidie heeft er kennisdeling plaatsgevonden met de deelnemende boeren en partners. Er is veel gesproken over de opzet van de proef en achterliggende concepten mbt. Microbiologie en regeneratieve landbouw.

SIGA heeft haar netwerk afgelopen jaar niet significant uitgebreid. Er is gefocust op het onderhouden van haar bestaande netwerk.

3. Toekomst

Aan het eind van afgelopen jaar is er vanuit SIGA hulp geboden aan het ontwikkelen van een nieuw project. Initiatiefnemers zijn Erwin Westers (Horaholm, regeneratief akkerbouwbedrijf) en Ger Kappert (Bij de Oorsprong), het beoogde project wil het werk van Dietmar Näser en Jason Hobson (gerenommeerde agronomen) vertalen naar de Nederlandse context en daarbij een platform voor boeren ontwikkelen. Er heeft zich een interessante en relevante groep partijen (oa. Soilbeat en The Bionutrient Food Association) aangesloten om dit project tot een succes te maken. De beoogde doelen en activiteiten passen binnen de missie van SIGA, daarom is besloten om te assisteren bij het verder uitwerken van het plan en te zoeken naar financiering.

4. Jaarrekening

Zie gepubliceerd op de volgende [pagina](#).

5. Organisatie en bestuur

Het bestuur van de stichting zal ongewijzigd verder gaan in 2024. Er zal wederom geen vergoeding worden uitgekeerd voor de werkzaamheden van het bestuur. De functies worden hieronder nogmaals beschreven:

Voorzitter: Ties Temmink

Penningmeester: Jonathan Loogman

Secretaris: Benthe van Wallenburg

Bestuurslid: Kirsten van Reisen